

GEDICHT GEVONDEN IN BERBICE

In het archief van buitenplaats Berbice is op een handgeschreven vel papier, zonder datum of auteur een grappig gedicht over Voorschoten gevonden. Een variant is ook aangetroffen in het boek Voorschoten Historische studiën uit 1971, dat werd uitgebracht ter gelegenheid van het afscheid van de toenmalige burgemeester L. de Kool.

Casueel Voorval

Wanneer ik laast van Leijden quam
Gevaren na den Leijdschen Dam,
En dat wij digt bij 't schouwtje waren,
Daar in ons Paart moest overvaren,
Zo vraagde een Juffrouw in de schuijt
Hoe hiet dat Dorp daar voor ons uit?
Dat dorp dat hiet, zaid schipper Bouwen,
Gelijk dat ding hiet dat de vrouwen,
En vrijsters, naar oud gebruik,
In Holland dragen voor haar buijk.
Terwijl dat ieder een vaste lagte
Om 't antwoord dat men minst verwagte
Voer hem een statig predikant
Dus in den baart: 't is zoud en schand
Dat gij niet eerlijke vrouwen
dus ongeschikt den spot durft houwen
Maar Bouwen straks niet 't hoedje af
Zeijd Dowine (Domine?) met U verloff
Ik hadd zo holbollig niet gesproken
Zo ik van ver maar had geroken!
Dat er maar ietwes waar miszeit
Of dat zig uw Eerwaardigheid
Zo ligt aan vrouwen Buijk zou stooten
Het dorp voor uit dat hiet Voorschoten.

Vrouwen met voorschoot

De heer van der Kooij uit Rotterdam wist te melden dat het vers Casueel voorval ook is opgenomen in het boek Voorschoten Historische studiën uit 1971, van Kruseman's Uitgeversmaatschappij in Den Haag. Dit boek werd uitgebracht ter gelegenheid van het afscheid van de toenmalige burgemeester L. de Kool.

De tekst is (bijna) gelijk, maar bevat ook een kleine toelichting waar en waarom alleen het paard moest overvaren.

Als de trekschuit Leiden verliet (over de Trekvliet) was het jaagpad aan de rechterzijde gesitueerd (aan de noordkant). Dat jaagpad ligt er voor een deel nog steeds. Ter hoogte van de huidige rioolwaterzuivering en het Commissarishuis ging het jaagpad naar de overzijde van het kanaal (de zuidzijde). Het Commissarishuis staat er nog altijd, met de wapens van Leiden en Delft (begin- en eindpunt van de trekvaart) in de voorgevel. Het trekpaard werd dan met een boot overgezet. Dat is even voor Allemansgeest. Hoe konden passagiers uit Voorschoten dan gebruik maken van de trekschuit? Bij Allemansgeest was een veer. Waarschijnlijk konden ze dan bij het Commissarishuis opstappen.

Commissarishuis Voorschoten

ENIGE VERZEN

Casueel voorval

Wanneer ik laatst van Leiden kwam,
Gevaren naar den Leidschen Dam,
En dat wij dicht bij 't schouwtje waren,
Waarin ons paard moest overvaren,¹
Zoo vraagde een jufvrouw in de schuit:
Hoe heet dat dorp, daar voor ons uit?
Dat dorp dat heet, zei schipper Bouwen,
Gelijk dat ding heet, dat de vrouwen
En vrijsters, naar het oud gebruik,
In Holland dragen voor haar' buik.
Terwijl dat iedereen vast lachte,
Om 't antwoord, dat men minst verwachte,
Voer hem een statig predikant
Dus in den baard: 't Is zond' en schand,
Dat gij met eerelijke vrouwen
Dus ongeschikt den spot durft houwen.
Maar Bouwen straks met 't hoedje of,
Zei: Dominé! met uw verlof,
'k Had zoo holbollig niet gesproken,
Zoo ik van ver maar had geroken,
Dat er maar iets was aan miszeid,
Of dat zich uw eerwaardigheid
Zoo ligt aan vrouwen buik zou stooten,
Het dorp vooruit dat heet Voorschoten.

(Koddige en Ernstige opschriften op luifels, wagens, glazen, uithangborden en andere tafereelen, Amsterdam, 1830).

¹ Dit is bij de voormalige Delftsche Schouw aan de Vliet (nabij Allemansgeest), waar thans nog staat het v.m. 17e-eeuwse Commissarishuis, met boven de deur de wapens van Leiden en Delft. Tot dit punt was het jaagpad rechts van de Vliet, daarna links, zodat het jaagpaard moest worden overgezet.